

Suomen Lukiolaisten Liitto

Lausunto: Perusopetuksen uudistaminen tulevaisuuden haasteisiin vastaavaksi

Suomen Lukiolaisten Liitto kiittää kohteliaasti mahdollisuudesta lausua perusopetuksen tuntijaon ja yleisten tavoitteiden uudistamisesta. Meitä opiskelijajärjestöjen edustajia pyydettiin lähestymään aihetta erityisesti tulevaisuuden haasteiden näkökulmasta. Nostan tässä esille kolme teemaa: kansainvälistymisen, aktiiviseen kansalaisuuteen kasvamisen ja erilaisen oppimisen tukemisen.

Peruskoulun on tarjottava jokaiselle nuorelle **valmiudet toimia yhä kansainvälisemmässä maailmassa**, jossa etäisyydet ja rajat kapenevat. Osa kansainvälisyyttä on erilaisuuden hyväksyminen ja kasvu vastuulliseksi ja suvaitsevaisiksi maailmankansalaiseksi. Vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee kykyä toimia eri kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kanssa.

Monipuolinen kielitaito on avain kansainvälisyyteen. Suomen Lukiolaisten Liitto tukee opetusministeri Henna Virkkusen ehdotusta pakollisen B-kielen opetuksen aloittamisesta jo 5. asteella. Opetuksen varhaisempi aloittaminen tukee kielen oppimista ja omaksumista. Lukiolaisten Liitto katsoo kuitenkin, että kielen tulisi olla oppilaalle valinnainen. Tulevaisuuden työelämä vaatii monipuolista kielipääomaa. Englannin osaaminen on jo nyt perustaito, ei erityistä kielitaitoa. Esimerkiksi saksan, ranskan, venäjän ja yhä enemmän kiinan osaamiselle on kasvava tarve. Kuitenkin vain 60 % lukionsa päättäneistä tuoreista ylioppilaista on opiskellut jotain muuta kieltä englannin ja toisen kotimaisen lisäksi. Neljännen kielen opiskelu oman äidinkielen, A-kielen ja toisen kotimaisen ohella on liian raskas vaatimus oppilaalle. Jotta peruskoulu tarjoaisi nuorille monipuoliset kielelliset valmiudet, on B-kieleksi voitava valita toisen kotimaisen rinnalla vieras kieli.

Suomalainen peruskoulutus on tutkitusti tasokasta ja menestyy hienosti kansainvälisissä osaamista mittaavissa vertailuissa. Toisaalta vertailussa suomalaiset peruskoulun oppilaat jäävät kansalaistaidoissa huomattavasti muista maista jälkeen. Esimerkiksi kansainvälinen Civics – tutkimushanke osoitti, että peruskoulujärjestelmämme kasvattaa osaavia mutta passiivisia nuoria. Perusopetuksen tavoitteiden uudistuksessa **aktiiviseen kansalaisuuteen kasvaminen on nostettava johtavaksi teemaksi**.

Oikeusministeriö on asettanut työryhmän selvittämään äänestysikärajan laskemista 16 vuoteen kunnallisvaaleissa. Perusopetuksen uudistuksessa onkin lähdettävä siitä, että peruskoulu antaa riittävän tietopohjan nuorta lähellä olevista yhteiskunnan rakenteista ja rohkaisee osallistumaan ja vaikuttamaan itseään ja ympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Toivon myös, että työryhmä ottaa työssään kantaa peruskoulujen oppilaskuntien säätämiseen lailla.

Aktiivisuus ei kuitenkaan rajoitu vain vaaleissa äänestämiseen. Perusopetuksessa aktiiviseen kansalaisuuteen kasvamisen tavoitteena on oltava taata jokaiselle nuorelle valmiudet ja halu toimia yhteiskunnan osana ja aktiivisena toimijana. Se sisältää kyvyn muodostaa oma mielipide, kestää erilaisia mielipiteitä ja sovittaa niitä yhteen. Keskeinen tekijä tulevaisuuden yhteiskuntaan kasvamisessa on kattavien tietoyhteiskuntavalmiuksien saavuttaminen. Medialukutaito ja kyky löytää, hallita ja soveltaa

tietoa ovat avaintaidot. Yrittäjyyskasvatus, sisäiseen yrittäjyyteen, aloitteellisuuteen ja itsensä kehittämiseen oppiminen tukee niin aktiivista kansalaisuutta kuin työelämävalmiuksien kehittymistä.

Viimeiseksi teemaksi nostan **erilaisen oppimisen tukemisen**. Suomen Lukiolaisten Liitto kannattaa lämpimästi työryhmän tehtävänannossa asetettua tavoitetta taito- ja taideaineiden aseman vahvistamisesta perusopetuksessa. Kuvataide, musiikki, ilmaisutaito, käsityö ja liikunta kehittävät oppilaan luovuutta ja kykyä ilmaista itseään sekä mahdollistavat erilaisten aiheiden toiminnallisen ja käytännönläheisen käsittelyn. Peruskoulun on tarjottava myönteisiä oppimiskokemuksia kaikille, eikä perinteinen luokassa istuminen ole jokaiselle paras tapa oppia. Monipuolisten opetusmenetelmien hyödyntäminen kaikissa oppiaineissa tukee lapsen ja nuoren halua oppia ja syventyä aiheeseen.

Tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeä tavoite, että jokainen nuori läpäisee peruskoulun ja suorittaa toisen asteen tutkinnon. Peruskoulun yläluokilla korostuu tarve oppilaan ohjaukselle. Peruskoulun jälkeisen koulutuspaikan valitseminen on iso päätös, jonka tueksi oppilas tarvitsee ajantasaista ja tasapuolista tietoa eri vaihtoehdoista, sekä aimo annoksen itsetuntemusta. Osa ohjausta on oppilaan omien taipumusten ja kiinnostusten tunnistaminen. Peruskoulun jälkeisen syrjäytymiskehityksen ehkäisemiseksi perusopetuksessa on pyrittävä vastaamaan erityisen tuen tarpeeseen ja oppimisvaikeuksiin sekä tuettava erityisesti niitä, jotka jäävät ilman toisen asteen opiskelupaikkaa. Jokaisella on oltava mahdollisuus hakeutua perusopetuksen lisäopetukseen.

Suomen Lukiolaisten Liiton puolesta,

Puheenjohtaja Teppo Säkinen

Suomen Lukiolaisten Liitto - Finlands Gymnasistförbund,

The Union of Finnish Upper Secondary School Students

Ratavartijankatu 2 C, 00520 Helsinki

puh (09) 5842 1500, fax (09) 5842 1541

www.lukio.fi